

Bruselj, 17.7.2020
COM(2020) 327 final

POROČILO KOMISIJE

EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU IN RAČUNSKEMU SODIŠČU

**O JAMSTVENEM SKLADU ZA ZUNANJE UKREPE IN NJEGOVEM
UPRAVLJANJU V LETU 2019**

{SWD(2020) 136 final}

Kazalo

1.	Uvod	2
2.	Finančno stanje in pomembne transakcije Jamstvenega sklada	2
2.1	Finančni položaj Jamstvenega sklada 31. decembra 2019	2
2.2	Pomembne transakcije Sklada v letu 2019	3
2.2.1	Unovčitev jamstev iz Jamstvenega sklada v letu 2019.....	3
2.2.2	Oblikovanje rezervacij Jamstvenega sklada v letu 2019	3
2.3	Pomembne transakcije po datumu poročanja (po koncu marca 2020)	3
3.	Predkonsolidirani računovodski izkazi Sklada	3
3.1	Predkonsolidirani finančni položaj na dan 31. decembra 2019	4
3.2	Predkonsolidirani izkaz poslovnega izida	5
4	Upravljanje denarnih sredstev Jamstvenega sklada.....	6
4.1	Naložbena politika	6
4.2	Uspešnost in razvoj trga v letu 2019.....	6
5.	Unovčitev jamstev iz Jamstvenega sklada.....	7
6.	Prejemek EIB.....	7

1. UVOD

Z Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 480/2009 z dne 25. maja 2009 (v nadaljnjem besedilu: Uredba)¹ je bil ustanovljen Jamstveni sklad za zunanje ukrepe (v nadaljnjem besedilu: Sklad) za poplačilo upnikov Unije v primeru zamude porabnikov posojil, ki jih odobri ali zanje da jamstvo Evropska unija. V skladu s členom 7 Uredbe je Komisija finančno poslovanje Sklada zaupala Evropski investicijski banki (EIB) na podlagi sporazuma, ki sta ga podpisali Evropska unija in EIB 25. novembra 1994 ter ki je bil nato spremenjen 23. septembra 1996, 8. maja 2002, 25. februarja 2008, 9. novembra 2010 in 28. septembra 2018² (v nadaljnjem besedilu: Sporazum).

Na podlagi člena 8 Uredbe mora Komisija za vsako proračunsko leto Evropskemu parlamentu, Svetu in Računskemu sodišču do 31. maja poslati poročilo o stanju Sklada in njegovem poslovanju ob koncu preteklega koledarskega leta.

To poročilo skupaj z delovnim dokumentom služb Komisije vsebuje te informacije. Temelji na podatkih, prejetih od EIB v skladu s Sporazumom.

2. FINANČNO STANJE IN POMEMBNE TRANSAKCIJE JAMSTVENEGA SKLADA

2.1 Finančni položaj Jamstvenega sklada 31. decembra 2019

Vrednost Jamstvenega sklada je 31. decembra 2019 znašala 2 828 738 292,88 EUR (31. decembra 2018 je znašala 2 609 881 747,51 EUR) (glej Prilogo k delovnemu dokumentu služb Komisije: Računovodski izkazi Jamstvenega sklada po podatkih EIB).

Skupna bilančna vsota Sklada se je leta 2019 povečala za približno 218,86 milijona EUR. To je predvsem posledica naslednjega:

Povečanja:

- Prispevek iz proračuna EU (znesek oblikovanja rezervacij) v višini 240,15 milijona EUR za prilagoditev Sklada njegovemu ciljnemu znesku v višini 9 % skupnih neporavnanih obveznosti;
- poslovni izid iz finančnih poslov je znašal 25,13 milijona EUR;
- vrednost portfelja se je povečala za 8,6 milijona EUR zaradi prilagoditve njegove vrednosti glede na tržne razmere.

Zmanjšanja:

- Posredovanja Sklada za kritje neplačil v skupnem znesku 54,9 milijona EUR.

¹ UL L 145, 10.6.2009, str. 10; z Uredbo je bila kodificirana in razveljavljena Uredba (ES, Euratom) št. 2728/94 z dne 31. oktobra 1994 o ustanovitvi Jamstvenega sklada za zunanje ukrepe. Spremenjena je bila 14. marca 2018 z Uredbo (EU) 2018/409 Evropskega parlamenta in Sveta.

² Dopolnilni sporazum št. 5 k Sporazumu o upravljanju Jamstvenega sklada med Evropsko unijo in Evropskim investicijskim skladom – sklic Ares(2018)5207374 – 10. oktober 2018.

2.2 Pomembne transakcije Sklada v letu 2019

2.2.1 Unovčitev jamstev iz Jamstvenega sklada v letu 2019

Sirija

V letu 2019 se je EIB še naprej soočala z zamudami pri odplačevanju sirskih državnih posojil. EIB je posledično in v skladu z jamstvenim sporazumom med EU in EIB pri Jamstvenem skladu EU do 31. decembra 2019 dodatno unovčila 14 jamstev v skupnem znesku 54,91 milijona EUR (glej točko 5).

2.2.2 Oblikovanje rezervacij Jamstvenega sklada v letu 2019

Februarja 2019 je bil iz proračuna v Sklad prenesen znesek v višini 103,2 milijona EUR, kar ustreza znesku oblikovanja rezervacij za leto 2018.

Februarja 2019 je bil izračunan tudi prispevek proračuna EU v Sklad za leto 2020 in na podlagi tega izračuna je bilo februarja 2020 prenesenega 240,15 milijona EUR. Znesek je bil izračunan na podlagi členov 3 in 5 Uredbe:

Člen 3 Uredbe določa ciljni znesek Sklada v višini 9 % skupnih neplačanih obveznosti do virov sredstev iz vsakega posla, povečanih za neplačane obračunane zapadle obresti.

Člen 5 Uredbe navaja, da se znesek, ki se prenese iz proračuna v Sklad v letu $n + 1$, izračuna na osnovi razlike ob koncu leta $n - 1$ med ciljnim zneskom in vrednostjo neto premoženja Sklada, kot je izračunana na začetku leta n .

Za prilagoditev Sklada na 9 % skupnih neplačanih obveznosti do virov sredstev je bilo na podlagi izračuna glede zajamčenih poslov, ki na dan 31. decembra 2018 še niso bili plačani, v proračunu EU za leto 2020 za oblikovanje rezervacij Sklada namenjenega 240,15 milijona EUR. Znesek sta odobrila Svet in Evropski parlament, v bilanci stanja z dne 31. decembra 2019 pa je bil pripoznan kot sredstvo (terjatev) Sklada.

2.3 Pomembne transakcije po datumu poročanja (po koncu marca 2020)

Februarja 2020 je bil zgornji znesek oblikovanja rezervacij v višini 240,15 milijona EUR prenesen iz proračuna EU v Sklad.

Januarja in marca 2020 je bilo na podlagi dveh zahtevkov za unovčitev jamstev za neplačila Sirije izplačanega skupaj 10,6 milijona EUR (3,2 milijona EUR in 7,4 milijona EUR, vključno s kaznimi, ki jih je naložila EIB).

3. PREDKONSOLIDIRANI RAČUNOVODSKI IZKAZI SKLADA

Predkonsolidirani računovodski izkazi Sklada se pripravijo zato, da se vključijo računovodske operacije, ki niso vključene v računovodske izkaze Sklada, ki jih pripravi EIB (glej delovni dokument služb Komisije). Vključeni so v konsolidirane finančne izkaze EU.

3.1 Predkonsolidirani finančni položaj na dan 31. decembra 2019

Bilanca stanja – sredstva

	31. december 2019	ponedeljek, 31. december 2018
NEKRATKOROČNA SREDSTVA	2 312 151 734	2 275 342 664
Finančna sredstva	2 312 151 734	2 275 342 664
KRATKOROČNA SREDSTVA	277 139 064	231 316 149
Finančna sredstva	233 048 865	189 758 096
Terjatve	1 290 863	–
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki	42 799 336	41 558 053
SKUPNA SREDSTVA	2 589 290 798	2 506 658 813

Bilanca stanja – obveznosti

	31. december 2019	ponedeljek, 31. december 2018
SREDSTVA PLAČNIKOV	2 407 419 308	2 295 687 144
Prispevek Evropske komisije	1 950 195 297	1 846 972 362
Rezerva za pošteno vrednost	20 859 023	12 227 192
Zadržani dobički	436 364 988	436 487 590
NEKRATKOROČNE OBVEZNOSTI	111 685 549	159 153 609
Finančne rezervacije	111 685 549	159 153 609
KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	70 185 941	51 818 060
Finančne rezervacije	49 709 547	50 777 871
Obveznosti iz finančnih jamstev	19 590 000	
Obveznosti iz poslovanja	886 394	1 040 189

SKUPNA SREDSTVA + OBVEZNOSTI PLAČNIKOV	2 589 290 798	2 506 658 813
---	----------------------	----------------------

Razlika 239,4 milijona EUR med skupno predkonsolidirano knjigovodsko vrednostjo Sklada (2 589 290 798 EUR) in vrednostjo Sklada v računovodskih izkazih, ki jih je pripravila EIB (2 828 738 292,88 EUR), je predvsem posledica naslednjega:

- Predkonsolidirana bilanca stanja (sredstva) vključuje:
 - vse zneske, prenesene na EU kot posledica plačil zahtevkov EIB iz naslova jamstva za neodplačane obroke posojila (zaostala plačila ter obračunane zamudne obresti); Vendar so bili ti zneski zaradi političnih razmer v Siriji in na podlagi odločitve računovodje Evropske komisije v računovodskih izkazih za leto 2019 v celoti oslabljeni.
 - terjatev v višini 0,7 milijona EUR od EIB za delno izterjavo posojila letališču Enfidha (Tunizija), ki ga je decembra 2019 izterjala EIB in januarja 2020 knjižila v dobro bančnega računa Jamstvenega sklada.
- Predkonsolidirana bilanca stanja ne vključuje prispevka v višini 240,2 milijona EUR, ki je bil v letu 2020 prenesen iz proračuna EU v Sklad, saj se ta terjatev izravna z ustreznimi obveznostmi iz poslovanja v konsolidiranih računovodskih izkazih EU.
- V računovodskih izkazih, ki jih je pripravila EIB, so plačila zahtevkov EIB za unovčitev jamstev iz Jamstvenega sklada (in morebitne naknadne izterjave in zamudne obresti) pripoznana kot zmanjšanja (povečanja) neto premoženja (prispevek EU). V predkonsolidiranih računovodskih izkazih zneski, izplačani na podlagi zahtevkov EIB, niso odšteti od neto premoženja, saj postanejo prenesena sredstva. Povezani zneski se knjižijo kot prihodki (obračunane zamudne obresti in kazni, dobički iz tečajnih razlik) ali odhodki (rezervacije, oslabitve, obveznosti iz finančnih jamstev, izgube iz tečajnih razlik). Zato prihaja do stalnih razlik med postavkami neto premoženja (prispevek EU in zadržani dobički), pripoznanih v računovodskih izkazih, ki jih pripravi EIB, in predkonsolidiranih računovodskih izkazih, ki jih pripravi Evropska komisija.

3.2 Predkonsolidirani izkaz poslovnega izida

Na enak način kot bilanca stanja se za vključitev v konsolidirane računovodske izkaze EU pripravi tudi predkonsolidiran izkaz poslovnega izida.

	2019	2018
Prihodki iz poslovanja	266 252	2 928 446
Stroški iz poslovanja	(3 494 876)	(4 876 241)
REZULTAT IZ POSLOVANJA	(3 228 615)	(1 947 795)
Finančni prihodki	42 681 966	30 241 834

Finančni stroški	(39 575 953)	(20 906 275)
FINANČNI REZULTAT	3 106 013	9 335 559
POSLOVNI IZID ZA ZADEVNO LETO	(122 602)	7 387 764

- Prihodki iz poslovanja vključujejo dobičke iz tečajnih razlik v višini 0,3 milijona EUR.
- Odhodki iz poslovanja vključujejo predvsem pristojbine EIB za upravljanje sredstev (0,8 milijona EUR), pristojbine EIB za zunanje izterjave (0,2 milijona EUR) in dodatek k finančnim rezervacijam za neporavnane prihodnje obroke Sirije (2,2 milijona EUR).
- Finančni prihodki zajemajo predvsem prihodke od obresti iz naložbenega portfelja (7,7 milijona EUR), realiziran dobiček od prodaje finančnih sredstev (16,8 milijona EUR), nadomestila, povezana s tveganjem, iz operacij zasebnega mandata pobude za ekonomsko odpornost (2,2 milijona EUR) in obračunane zamudne obresti na prenesena sredstva (15,9 milijona EUR).
- Finančni stroški vključujejo predvsem izgube zaradi oslabitve (19,6 milijona EUR) za zneske, prenesene na EU v letu 2019 (glej točko 5), realizirane izgube iz prodaje finančnih sredstev (0,3 milijona EUR) in pripoznane obveznosti iz finančnih jamstev na operacije zasebnega mandata pobude za ekonomsko odpornost (19,6 milijona EUR).

4 UPRAVLJANJE DENARNIH SREDSTEV JAMSTVENEGA SKLADA

4.1 Naložbena politika

Likvidna sredstva Sklada se vlagajo v skladu z načeli upravljanja, določenimi v Prilogi k Sporazumu o upravljanju, kakor je bil spremenjen³. Zato se namenijo zadostna sredstva za kritje kratkoročnih (manj kot enoletnih) odlivov sredstev, in sicer v deležu, ki se določi v letni naložbeni strategiji. Preostala sredstva se lahko dodelijo srednje- in dolgoročnim instrumentom z zapadlostjo največ 10 let in 6 mesecev od datuma plačila (srednje- in dolgoročni portfelj). Ob koncu leta 2019 je bilo skupno modificirano trajanje portfelja Sklada približno 3 leta.

4.2 Uspešnost in razvoj trga v letu 2019

Uspešnost portfelja Sklada se je spremljala na podlagi dnevne tržne cene. V letu 2019 je imel portfelj Sklada dober donos v višini 1,3 %, podprt z nadaljevanjem obdobja nizkih donosov in pozitivnim zaznavanjem tveganj. Portfelj Sklada ni dosegel

³ Spremenjen z Dopolnilnim sporazumom št. 1 z dne 23. septembra 1996, Dopolnilnim sporazumom št. 2 z dne 8. maja 2002, Dopolnilnim sporazumom št. 3 z dne 25. februarja 2008, Dopolnilnim sporazumom št. 4 z dne 9. novembra 2010 in Dopolnilnim sporazumom št. 5 iz septembra 2018.

referenčnega donosa, in sicer je bil nižji za 9,03 bazične točke. Pozitiven donos je pomenil pozitiven prispevek v višini 33 milijonov EUR. Tržna vrednost portfelja Sklada je ob koncu leta 2019 znašala približno 2 580 milijonov EUR.

Glede na oslabitev gospodarstva, nizko inflacijo in negativna geopolitična tveganja je denarna politika postala spodbujevalna. Ameriška centralna banka (FED) je s tremi znižanji obrestnih mer v drugi polovici leta 2019 obrnila cikel monetarnega zaostrovanja, ki se je začel leta 2015. Poleg tega je Evropska centralna banka (ECB) septembra zagotovila spodbujevalni sveženj, ki so ga sestavljali znižanje obrestne mere depozita za 10 bazičnih točk, razširjen CUODR, stopenjski sistem za banke in odprt program kvantitativnega rahljanja.

Proizvodni sektor v ZDA in Evropi se je skrčil zaradi šibke svetovne trgovine. Upočasnila se je tudi rast storitvenega sektorja, čeprav se ta še vedno širi. Inflacija v euroobmočju je bila pod cilji centralnih bank, medtem ko se je inflacija v ZDA približala ciljni, vendar FED povišanja ni ocenila kot zadovoljivo.

Geopolitična tveganja so se avgusta stopnjevala, saj so se med ZDA in Kitajsko zaostrovale napetosti v povezavi s trgovino, nadaljevala pa se je tudi negotovost glede brexita. Evropska in ameriška obrestna mera sta se do septembra znižali zaradi spodbujevalne politike centralnih bank, nizkih pričakovanj glede rasti in negotovosti glede geopolitičnih tveganj.

V četrtem četrtletju sta se nekoliko povišali zaradi blažitve geopolitičnih napetosti in stabilizacije ekonomskih podatkov. Kreditni razmiki, podprti s spodbujevalnimi politikami centralnih bank, so se zmanjševali, čeprav je bilo nekaj preobratov.

5. UNOVČITEV JAMSTEV IZ JAMSTVENEGA SKLADA

Sirija

Od novembra 2011 se EIB sooča z zamudami pri odplačevanju sirskih državnih posojil. V skladu z jamstvenimi sporazumi med EU in EIB je EIB zato pri Jamstvenem skladu EU do 31. decembra 2019 unovčila 77 jamstev v skupnem znesku 475,96 milijona EUR (vključno s kaznimi, ki jih je naložila EIB, in izterjanimi zneski).

6. PREJEMEK EIB

Prejemek EIB je sestavljen iz pristojbin za upravljanje in pristojbin za izterjavo. Pristojbine za upravljanje krijejo upravljanje sredstev Sklada. Pristojbine za izterjavo krijejo ukrepe zunanje izterjave EIB pri terjatvah zaradi neplačil, ki so krita z jamstvom EU za finančne posle EIB zunaj EU.

Drugi dopolnilni sporazum k Sporazumu z dne 8. maja 2002 določa, da se pristojbine banke za upravljanje izračunajo z uporabo degresivne letne stopnje pristojbine za vsak obrok sredstev Sklada. Ta prejemek se izračuna na podlagi letnega povprečja sredstev Sklada.

Pristojbine banke za upravljanje za leto 2019 so znašale 817 747 EUR in so bile v izkaz poslovnega izida vknjižene kot strošek, v bilanci stanja pa so bile zabeležene kot aktivne časovne razmejitve (obveznosti).

Sporazum o izterjavi, ki sta ga decembra 2018 podpisali Komisija in banka, predvideva samo plačilo stroškov za zunanje (in ne več notranje) izterjave za EIB.